

Pismo  
z dnia 21 marca 2008 r.  
Ministerstwo Środowiska  
Departament Prawny  
**DP-024-25/08/KA**

Przepisy przejściowe ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

W odpowiedzi na pismo z dnia 25 stycznia 2008 r. dotyczące wątpliwości powstałych w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Nr 75, poz. 493), zwanej dalej "ustawą szkodową", Departament Prawny przedstawia następujące stanowisko:

Zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 121, poz. 1266 ze zm.), zwanej dalej "ustawą o ochronie gruntów" osoba powodująca utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntów rolnych lub leśnych jest obowiązana do ich rekultywacji na własny koszt. Organem właściwym do wydawania decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania gruntów w myśl tejże ustawy jest starosta. Jednakże z dniem wejście w życie ustawy szkodowej zostało wyłączone stosowanie przepisów ustawy o ochronie gruntów do rekultywacji gruntów, które zostały zanieczyszczone substancjami, preparatami, organizmami lub mikroorganizmami. Do rekultywacji ww. gruntów stosuje się odpowiednio przepisy ustawy szkodowej. Zgodnie z art. 35 ust. 2 tej ustawy do szkód w środowisku dotyczących powierzchni ziemi wyrządzonych przed dniem 30 kwietnia 2007 r. stosuje się przepisy ustawy - Prawo ochrony środowiska, w brzmieniu przed zmianami dokonanymi ustawą szkodową, z tym że organem właściwym jest wojewoda. Należy nadmienić, iż zgodnie z art. 6 pkt 11 ustawy szkodowej przez szkodę w środowisku rozumie się negatywną, mierzalną zmianę stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, ocenioną w stosunku do stanu początkowego, która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio przez działalność prowadzoną przez podmiot korzystający ze środowiska.

Z powyższego wynika, iż brak jest obecnie podstaw prawnych do dalszego prowadzenia spraw dotyczących szkód w powierzchni ziemi (tj. dotyczących zanieczyszczenia gleby lub ziemi), które zaistniały przed dniem 30 kwietnia 2007 r., a które były prowadzone dotychczas na podstawie ustawy o ochronie gruntów. Możliwe jest natomiast wszczęcie przez wojewodów, w stosunku do takich szkód, nowych postępowań na podstawie przepisów ustawy - Poś. W tym kontekście należy zgodzić się z opinią Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego wyrażoną w przywołanym na wstępie piśmie, iż starostowie powinni we własnym zakresie rozstrzygnąć czy prowadzone przez nich, na podstawie ustawy o ochronie gruntów, postępowania powinny zostać umorzone (w przypadku uznania, iż chodzi o grunty zanieczyszczone substancjami, preparatami, organizmami lub mikroorganizmami). W takiej sytuacji akta sprawy dotyczące zanieczyszczonej gleby lub ziemi mogą być przekazane wojewodom, zgodnie art. 36 ustawy szkodowej. Natomiast w przypadku stwierdzenia, iż sprawa nie dotyczy gruntów zanieczyszczonych substancjami, preparatami, organizmami lub mikroorganizmami starosta powinien prowadzić stosowne postępowania na podstawie ustawy o ochronie gruntów. Brak jest podstaw prawnych do przekazywania akt takich spraw wojewodom.

Pismo  
z dnia 29 sierpnia 2007 r.  
Ministerstwo Środowiska  
**DP-024-224/07/ACh/KA**

Obowiązek przekazywania przez starostów wojewodom, akt spraw dotyczących rekultywacji zanieczyszczonej gleby lub ziemi.

[www.mofnet.gov.pl](http://www.mofnet.gov.pl)

W związku z licznymi wątpliwościami, dotyczącymi wynikającego z ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2007 r. Nr 75, poz. 493), obowiązku przekazywania przez starostów wojewodom, akt spraw dotyczących rekultywacji zanieczyszczonej gleby lub ziemi, Ministerstwo Środowiska uprzejmie informuje, co następuje:

Przed wejściem w życie ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, problematyka rekultywacji uregulowana była przepisami (art. 102-111) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późn. zm.)

Zgodnie z przepisami tejże ustawy, rekultywacja zanieczyszczonej gleby lub ziemi polegała na przywróceniu do stanu wymaganego standardami jakości, natomiast rekultywacja w związku z niekorzystnym przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu - polegała na jego przywróceniu do stanu poprzedniego.

Obecnie problematyka rekultywacji zanieczyszczonej gleby lub ziemi uregulowana jest przepisami przywołanej na wstępie ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

W myśl art. 6 pkt 11 lit. c ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, przez szkodę w środowisku rozumie się negatywną, mierzalną zmianę stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, ocenioną w stosunku do stanu początkowego, która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio przez działalność prowadzoną przez podmiot korzystający ze środowiska w powierzchni ziemi, przez co rozumie się zanieczyszczenie gleby lub ziemi, w tym w szczególności zanieczyszczenie mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi. Definicja taka jest zgodna z Dyrektywą 2004/35/WE Parlamentu europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu (Dz. Urz. UE L 143/56 z 30 kwietnia 2004, str. 56, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 8, str. 357).

Jak wynika z art. 36 pkt 1 ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie starostowie zobowiązani są, niezwłocznie po wejściu w życie ustawy, do przekazania właściwym wojewodom akt spraw dotyczących rekultywacji zanieczyszczonej gleby lub ziemi wraz z pełną posiadaną dokumentacją.

Nie ma natomiast podstaw prawnych do przekazywania akt sprawy dotyczących rekultywacji w związku z niekorzystnym przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu. Brak jest także podstaw do dalszego prowadzenia przez starostów spraw związanych z rekultywacją w związku z niekorzystnym przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu, wszczętych w trybie poprzednio obowiązujących przepisów.

Pismo

z dnia 8 czerwca 2007 r.

Ministerstwo Środowiska

Departament Globalnych Problemów Środowiska i Zmian Klimatu

Przepisy przejściowe ustawy z 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

[www.mos.gov.pl](http://www.mos.gov.pl)

W związku z licznymi wątpliwościami wynikającymi z przepisów art. 36 pkt 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2007 r. Nr 75, poz. 493), uprzejmie informuję, co następuje:

W myśl art. 35 ust. 2 ww. ustawy do szkód w środowisku dotyczących powierzchni ziemi wyrządzonych przed dniem 30 kwietnia 2007 r. stosuje się przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska w brzmieniu dotychczasowym, **z tym, że organem właściwym jest wojewoda**. Zgodnie z literalnym brzmieniem tego przepisu przesłanką, która decyduje, o tym czy należy stosować przepisy nowej ustawy czy przepisy dotychczasowe jest termin wyrządzenia szkody w środowisku. Nie ma zatem rozróżnienia na przypadki, w których szkoda wyrządzona w powierzchni ziemi została ujawniona i podjęto określone przepisami działania oraz przypadki, kiedy szkoda w powierzchni ziemi została wyrządzona przed 30 kwietnia 2007 r., ale jeszcze jej nie ujawniono. Należy zatem przyjąć, iż we wskazanych wyżej przypadkach zastosowanie mają przepisy dotychczasowe, z tym, że organem właściwym jest wojewoda.

Mogą zatem zaistnieć sytuacje, że pewne działania związane z rekultywacją zanieczyszczonej gleby lub ziemi zostały już podjęte przez starostę i w opinii Ministerstwa Środowiska to od zgodnej woli zainteresowanych organów będzie zależało uregulowanie ich wzajemnych relacji w tym zakresie, mając na uwadze, że nadrzędnym celem jest usunięcie szkody w powierzchni ziemi.

Konsekwencją przyjętego w art. 35 ust. 2 ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie rozstrzygnięcia kwestii intertemporalnych jest przepis art. 36 pkt 1, który nakazuje starostom niezwłocznie przekazanie właściwym wojewodom akt sprawy dotyczących rekultywacji zanieczyszczonej gleby lub ziemi wraz z pełną dokumentacją.

W opinii Ministerstwa Środowiska zasadnym jest przyjąć, iż wymóg wskazany w art. 36 pkt 1 ww. ustawy nie dotyczy przypadków, w których rekultywacja gleby lub ziemi została zakończona, a zatem nie ma już szkody w powierzchni ziemi.